

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛЕКСИКОЛОГІЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Освітньо-професійна програма

«Німецька мова і література»

перший (бакалаврський) рівень освіти

Галузь знань

01

Освіта / Педагогіка

Спеціальність

014 Середня освіта

(за предметними спеціальностями)

Спеціалізація

014.02 «Середня освіта (мова та література (німецька))»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лексикологія німецької мови
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	Кандидат філологічних наук, доцент Остапович Олег Ярославович
Контактний телефон викладача	050 513 96 01
E-mail викладача	oleg.ostapovych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	середа 13.50
2. Анотація до курсу	
Курс «Лексикологія німецької мови» має на меті сприяти розумінню студентами закономірностей лексичної будови німецької мови, підвищити мовну компетенцію і загальну мовну культуру майбутніх фахівців, спонукати студентів до наукових досліджень у галузі лексикології та лексикографії німецької мови. Основним завданням теоретичного курсу є опис лексичної системи сучасної німецької мови та її підсистем. Зміст дисципліни охоплює основні лексичні концепції і теорії німецької мови, специфіку фахової термінології, аналіз сучасних поглядів на різні мовознавчі проблеми, у тому числі й дискусійного характеру. Зазначений курс спрямовано на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування спеціальної німецькомовної наукової літератури.	
3. Мета та цілі курсу	
Забезпечити студентів знаннями з лексикології німецької мови й необхідним мінімумом німецькомовної фахової термінології для розв'язування складних спеціалізованих задач та практичних проблем в галузі лінгвістики в процесі професійної діяльності або навчання.	
4. Результати навчання (компетентності)	
4.1. Загальні компетентності: • Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства. • Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. • Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. • Здатність спілкуватися німецькою мовою. • Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 4.2. Фахові компетентності: • Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. • Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. • Здатність планувати, організовувати, здійснювати прикладне мікродослідження з лексикології німецької мови на засадах методологічного та правового підґрунтя;	

аналізувати, систематизувати, інтерпретувати та презентувати його результати.

- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією з лексикології для розв'язання професійних завдань.

4.3 Результати навчання:

- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію німецької мови і літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами
- Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- Аналізувати й інтерпретувати твори німецької художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.
- Використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної освітньої спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- Характеризувати діалектні та соціальні різновиди німецької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію
- Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			18		
практичні			12		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
VI	014 Середня освіта	3	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцін ки	Термін викона ня

Тема 1. Лексикологія як самостійна лінгвістична наука. Взаємозв'язок лексикології з іншими лінгвістичними дисциплінами.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	2, 3, 6, 7, 8, 9, 11	Проблемні завдання	5	березень
Тема 2. Слово і його значення. Лексикологічні значення і їхні типи.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11	Проблемні завдання Підготовка доповіді	5	березень
Тема 3 Багатозначність та омонімія. Типи омонімів в німецькій мові.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11	Проблемні завдання Підготовка доповіді		
Тема 4. Синоніми та антоніми.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 14	Проблемні завдання Підготовка доповіді	5	березень
Тема 5. Соціолінгвістичні аспекти стратифікації словникового складу німецької мови.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11	Проблемні завдання Підготовка доповіді		квітень
Тема 6. Збагачення німецького словникового складу через запозичення.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11	Проблемні завдання Підготовка доповіді		квітень
					квітень

Тема 7. Словотвірне Збагачення німецького лексичного складу мови через словотвір. Складні слова. Афіксація. Класифікація афіксів.	лекція, практичне заняття, індивідуаль на та групова робота	1,10	Проблемні завдання Підготовка доповіді	5	
Тема 8. Збагачення словникового складу мови через зміну значення слова.	лекція, практичне заняття, індивідуаль на та групова робота	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 16, 18	Проблемні завдання Підготовка доповіді	5	травень
Тема 9. Німецька фразеологія та її особливості. Класифікація фразеологізмів різними науковцями. Структурно-семантична класифікація фразеологізмів за проф. І. Чернишевою.	лекція, практичне заняття, індивідуаль на та групова робота	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 16, 18, 12, 13	Проблемні завдання Підготовка доповіді		

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.
Вимоги до письмової роботи	Передбачене одне письмове підсумкове тестування (максимум 15 балів)
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 5 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 35 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 7.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.

7. Політика курсу

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування,

самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.

Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).

8. Рекомендована література

1. Erben Jh. Einführung in die deutsche Wortbildungslehre. – Berlin, 2000.
2. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. Leipzig, 1983.
3. Hinka B. I. Lexikologie der deutschen Sprache (Vorlesungen und Seminare). Ternopil, 2008.
4. Lutzeier P.R. Lexikologie. Einfürungen. – Tübingen, 1995.
5. Oguу O. D. Lexikologie der deutschen Sprache. Winnyts'a, 2003.
6. Schippan Thea. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Leipzig., 1984.
7. Schippan Thea. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen, 1996.
8. Schmidt W. Deutsche Sprachkunde. Berlin, 1967.
9. Stepanowa M. D., Fleischer W. Grundzüge der deutschen Wortbildung. Leipzig, 1985.

Додаткова література

10. Баран Я. А. Основні питання загальної та німецької фразеології. Львів, 1980.
11. Баран Я. А. Фразеологія в системі мови. К., 1999.
12. Agricola Ch., Agricola E. Wörter und Gegenwörter (Antonyme der deutschen Sprache). Leipzig, 1977.
13. Großes Fremdwörterbuch. Leipzig, 1980.
14. Synonymwörterbuch (Hrsg. von H. Görner und Kempcke). Leipzig, 1974.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.library.ukma.kiev.ua/>
2. <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
3. <http://www.nbu.gov.ua/>
4. <http://www.dnpb.gov.ua/>
5. <http://www.mirknig.com>

Викладач Остапович Олег Ярославович